

* Likvidace P.O., obch.korporace zvlášť

© 2014 Michal Černý Ph.D.
www.michalcerny.net

* Pojem a účel likvidace

*Právní úprava: §§ 187 - 209 NOZ (+ § 129 NOZ, + § 169 NOZ). Pro OK dále: § 94 ZOK

*Likvidace - právem stanovený postup majetkového vypořádání závazků PO, která byla zrušena nebo prohlášena za neplatnou, případně u které dříve proběhl konkurs a po jeho zrušení vyšel najevo neznámý majetek

* Účel likvidace: § 187/1 NOZ: *Účelem likvidace je vypořádat majetek zrušené právnické osoby (likvidační podstatu), vyrovnat dluhy věřitelům a naložit s čistým majetkovým zůstatkem, jenž vyplývá z likvidace (s likvidačním zůstatkem), podle zákona.*

* § 187/2 NOZ: *Právnícká osoba vstupuje do likvidace dnem, kdy je zrušena nebo prohlášena za neplatnou. Vstoupí-li právnická osoba zapsaná ve veřejném rejstříku do likvidace, navrhne likvidátor bez zbytečného odkladu zápis vstupu do likvidace do veřejného rejstříku. Po dobu likvidace užívá právnická osoba svůj název s dodatkem „v likvidaci“.*

* Omezení po vstupu do likvidace

*§ 188 NOZ: *Vstoupí-li právnická osoba do likvidace, nesmí za ni nikdo právně jednat mimo rozsah stanovený v § 196 od okamžiku, kdy se o jejím vstupu do likvidace dozvěděl nebo kdy se o něm dozvědět měl a mohl.*

* § 196 NOZ:(1) *Činnost likvidátora může sledovat jen účel, jaký odpovídá povaze a cíli likvidace.*

* (2) *Nabytá-li právnická osoba dědictví nebo odkaz s podmínkou, doložením času nebo s příkazem, tato omezení likvidátor dodrží. Jestliže však právnická osoba obdržela účelově vázané prostředky z veřejných rozpočtů, použije likvidátor tyto prostředky podle rozhodnutí orgánu, který je poskytl; obdobně likvidátor postupuje, jestliže právnická osoba obdržela prostředky účelově vázané k dosažení veřejně prospěšného účelu.*

* Likvidátor. Kolektivní likvidátor.

* § 189/1 NOZ: Při vstupu do likvidace povolá příslušný orgán právnické osobě likvidátora; likvidátorem může být jen osoba způsobilá být členem statutárního orgánu. Zanikne-li funkce likvidátora ještě před zánikem právnické osoby, povolá příslušný orgán právnické osobě bez zbytečného odkladu nového likvidátora.

* Příslušný orgán - ZOK: SRO - VH (záleží na SS, může povolávat jednatel). Obecně stat.org.

* § 189/2 NOZ: Je-li právnická osoba v likvidaci a nebyl-li likvidátor povolán, vykonávají jeho působnost všichni členové statutárního orgánu. - výkon ex lege

* § 190 NOZ: Je-li k likvidaci právnické osoby povoláno několik likvidátorů, tvoří kolektivní orgán. - kolektivní orgán (srv. §§ 156-158 NOZ - projednání, nalezení vůle, minoritní názory a jejich protokolace, zápisy, usnášeníschopnost - dispozice v zakl.pr.jednání)

* Jmenování likvidátora soudem. Nucený likvidátor. Povinná součinnost.

* § 191/1 NOZ: Právnické osobě, která vstoupila do likvidace, aniž byl povolán likvidátor podle § 189, jmenuje likvidátora soud, a to i bez návrhu. Soud jmenuje likvidátora i v případě, že sám rozhodl o zrušení právnické osoby. - tzn. když nemá obsazeného likvidátora (likvidace po dobrovolném zrušení) nebo když soud sám zrušil.

* § 191/2 NOZ (Odvolání likvidátora): Na návrh osoby, která na tom osvědčí právní zájem, soud odvolá likvidátora, který řádně neplní své povinnosti, a jmenuje nového likvidátora.

* § 191/3 NOZ (Nucený likvidátor): Nebyl-li podán jiný návrh či nelze-li návrhu vyhovět, může soud při postupu podle odstavce 1 nebo 2 likvidátorem jmenovat i bez jeho souhlasu člena statutárního orgánu. Takový likvidátor nemůže ze své funkce odstoupit. Může však navrhnout soudu, aby ho funkce zprostil, prokáže-li, že na něm nelze spravedlivě požadovat, aby funkci vykonával.

* § 191/4 NOZ (Likvidátor ze seznamu insolvenčních správců): Nelze-li likvidátora jmenovat ani podle odstavce 3, jmenuje ho soud z osob zapsaných do seznamu insolvenčních správců

* § 192 NOZ (Součinnost soudem jmenovanému likvidátoru): Jmenoval-li likvidátora soud, poskytnou třetí osoby likvidátorovi součinnost ve stejném rozsahu, v jakém jsou povinny poskytnout ji insolvenčnímu správci. - Srv. Z 182/2006 Sb., insolvenční zákon

* Odvolání likvidátora soudem. Odměna likvidátora

* § 194 NOZ: Jen soud může odvolat z funkce likvidátora, kterého do funkce jmenoval.

* § 195 NOZ: Odměnu a způsob její výplaty určuje likvidátorovi ten, kdo jej povolal. - viz. také Nařízení vlády 351/2013 Sb. (zejm. § 5 a násl.)

* Základem je likvidační zůstatek. Z něj 15% z l.z. do 100.000, dále 10% z 100.-500.000, dále 7% z 500.000-1.000.000, dále 5% z 1.000.000-20.000.000. Částka nad 20.000.000 se nezapočítává

* Lze přiměřeně zvýšit nebo snížit. Strop = likvidační zůstatek.

* § 7 NZ 351/2013 Sb: (1) Skončí-li likvidace dříve, než je zjištěna výše likvidačního zůstatku, nebo nedostačuje-li likvidační zůstatek k úhradě odměny likvidátora, náleží likvidátorovi odměna ve výši 1 000 Kč. Podle okolností případu lze odměnu likvidátora přiměřeně zvýšit až do výše 20 000 Kč. - insolvenční souvislosti!

* Také náhrada hotových výdajů likvidátora.

* Působnost likvidátora.

* § 193 NOZ: Likvidátor nabyvá působnosti statutárního orgánu okamžikem svého povolání. Za řádný výkon funkce likvidátor odpovídá stejně jako člen statutárního orgánu.

* Statutárnímu orgánu moc nezbyvá (svolat V.H., poskytovat součinnost)

* Kategorizace pohledávek

* § 197 NOZ: Likvidátor uspokojí v průběhu likvidace přednostně pohledávky zaměstnanců; to neplatí, je-li právnická osoba v úpadku.

* Dále jsou pohledávky kategorizovány ve zvláštní likvidaci (zbytkové) - § 201-204

* Průběh likvidace - 1) oznámení věřitelům

* § 198 (Oznámení věřitelům)

* (1) Likvidátor oznámí vstup právnické osoby do likvidace všem známým věřitelům.

* (2) Likvidátor zveřejní bez zbytečného odkladu nejméně dvakrát za sebou alespoň s dvoutýdenním odstupem oznámení podle odstavce 1 společně s výzvou pro věřitele, aby přihlásili své pohledávky ve lhůtě, která nesmí být kratší než tři měsíce od druhého zveřejnění. - ZVEREJNĚNÍ = Obchodní věstník. Ochrana zejm. neznámých věřitelů ...

* Průběh likvidace - 2) zahajovací rozvaha a soupis jmění

* § 199 (Oznámení věřitelům)

* (1) Likvidátor sestaví ke dni vstupu právnické osoby do likvidace zahajovací rozvahu a soupis jmění právnické osoby. - Z o účetnictví! (563/1991 Sb.).

* (2) Likvidátor vydá proti úhradě nákladů soupis jmění každému věřiteli, který o to požádá.

* Průběh likvidace - 2+) Insolvenční návrh

* § 200 (insolvenční návrh)

* Zjistí-li likvidátor v průběhu likvidace, že právnická osoba je v úpadku, podá bez zbytečného odkladu insolvenční návrh, ledaže se jedná o případ uvedený v § 201. - Z 182/2006 Sb., Insolvenční zákon

* ÚPADEK (§ 3 InsZ)

* Platební neschopnost = Více věřitelů + peněž. závazky více než 30 dnů po splatnosti + neschopen plnit.

* Vyvr. domněnka neschopnosti plnit (§ 3/2 InsZ) - zastavení plateb podstatné části pen. záv. / neplnění po dobu delší než 3 měsíce / není možné dostáhnou uspokojení výkonem rozhodnutí nebo exekucí / nepředloženi seznamů podle § 104 InsZ

* Podnikatel v úpadku také tehdy, je-li předlužen (§3/3). PŘEDLUŽENÍ= Více věřitelů + souhrn závazků převyšuje hodnotu majetku dlužníka.

* Hrozící úpadek = lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků.

* Průběh likvidace - 3) Uspokojování věřitelů

* Není specificky normováno, kromě § 197 NOZ - přednost pohledávek zaměstnanců

* Dále také zvl. pravidla při zbytkové likvidaci (§ 201-204)

* Průběh likvidace - 4) ochrana věřitelů

- * **Zákaz výplaty podílů na likvidačním zůstatku (§ 206):** Dokud nejsou uspokojena práva všech věřitelů, kteří své pohledávky přihlásili včas podle § 198, nelze vyplácet podíl na likvidačním zůstatku ani ve formě zálohy, ani jej jinak použít.
- * § 206/2: Je-li pohledávka sporná nebo není-li ještě splatná, lze likvidační zůstatek použít jen, byla-li věřiteli poskytnuta dostatečná jistota.

* 5) Konečná zpráva o průběhu likvidace

- * § 205/(1) Jakmile likvidátor dokončí vše, co předchází naložení s likvidačním zůstatkem nebo předání likvidační podstaty podle § 202 nebo oznámení podle § 204, vyhotoví konečnou zprávu o průběhu likvidace, v níž uvede alespoň, jak bylo s likvidační podstatou naloženo, a popřípadě též návrh na použití likvidačního zůstatku. K těmto dnem likvidátor sestaví účetní závěrku. Likvidátor k účetní závěrce připojuje podpisový záznam.
- * (2) Konečnou zprávu, návrh na použití likvidačního zůstatku a účetní závěrku předloží likvidátor ke schválení tomu, kdo jej povolal do funkce. Ten, kdo se stal likvidátorem podle § 189 odst. 1, předloží konečnou zprávu, návrh na použití likvidačního zůstatku a účetní závěrku tomu orgánu právnické osoby, který má působnost ho z funkce odvolat, popřípadě působnost ho kontrolovat. Není-li takový orgán, předloží likvidátor tyto doklady a návrhy ke schválení soudu.
- * (3) Výmazu právnické osoby z veřejného rejstříku nebrání, že nebyly schváleny dokumenty uvedené v odstavci 1.
- * PRO OK - § 94 ZOK: konečnou zprávu, účetní závěrku a návrh na použití také nejvyššímu orgánu OK, Zajištění uchování těchto dokumentů po dobu 10 let po zániku OK (§ 94/2 ZOK) - zpravidla ve spolupráci s archivem

* Průběh likvidace - 6) Konec likvidace

- * § 207 NOZ: Likvidace končí použitím likvidačního zůstatku, převzetím likvidační podstaty věřiteli, nebo jejím odmítnutím. Likvidátor podá do třiceti dnů od skončení likvidace návrh na výmaz právnické osoby z veřejného rejstříku.
- * *Další povinnosti - např. podmínka souhlasu správce daně s výmazem z veř.rejstříku, povinnost zajistit archivaci dokumentace listin P.O. - ve spolupráci s archivem ...*

*** Zbytková likvidace (§ dle § 173/2 NOZ) a §§ 201-205**

* PRIORITY: § 204/2 (Zajištěný věřitel): Bez zřetele k § 201 až 203 náleží věřiteli, který je podle jiného zákona věřitelem zajištěným, uspokojení z jistoty, kterou byla jeho pohledávka zajištěna. Nebude-li zajištěný věřitel takto plně uspokojen ve své pohledávce, náleží mu ve zbytku plnění podle § 201 až 203. - zajištěný věřitel (InsZ) - osoba, která je oprávněna z věcného práva (zástavní právo, zadržovací právo). Uspokojuje se odděleně.

* § 201/(1) Jedná-li se o případ podle § 173 odst. 2 a likvidační podstata nepostačuje k splnění všech dluhů, likvidátor z výtěžku uhradí v první skupině náklady likvidace, ve druhé skupině ze zůstatku uspokojí pohledávky zaměstnanců a poté hradí ve třetí skupině pohledávky ostatních věřitelů.

* (2) Není-li možné plně vyrovnat pohledávky v téže skupině, uspokojí se poměrně.

*** Zbytková likvidace - NABÍDKA PŘEVZETÍ PODSTATY NA ÚHRADU DLUHU**

* § 202/(1) Neždaří-li se v přiměřené době celou likvidační podstatu zpeněžit, vyrovná likvidátor z částečného výtěžku přednostně náklady a pohledávky z první a pak z druhé skupiny, je-li to možné; tím není dotčen § 201 odst. 2. Poté likvidátor nabídne věřitelům pohledávek třetí skupiny likvidační podstatu k převzetí na úhradu dluhů.

* (2) Neždaří-li se v přiměřené době zpeněžit likvidační podstatu ani zčásti, anebo nejsou-li z částečného výtěžku pohledávky první a druhé skupiny zcela vyrovnány, likvidátor nabídne likvidační podstatu k převzetí všem věřitelům.

* (3) O věřiteli, jemuž byla likvidační podstata nabídnuta podle odstavce 1 nebo 2 a do dvou měsíců se k nabídce nevyjádřil, platí, že nabídku přijal; tento účinek nenastane, nepoučil-li jej o tom likvidátor v nabídce.

*** Zbytková likvidace - PODÍLY NA PODSTATĚ A ZÁNİK POHLEDÁVEK V NEUHRAZENÉ VÝŠI. PŘECHOD PODSTATY NA STÁT**

* § 203/(1) (1) Věřitelům, kteří převezmou likvidační podstatu, náleží každému podíl určený poměrem výše jejich pohledávek; ve zbytku jejich pohledávky zanikají.

* (2) Odmítne-li některý z věřitelů účast na převzetí likvidační podstaty, považuje se jeho pohledávka za zaniklou. To neplatí, pokud se následně zjistí dosud neznámý majetek právnické osoby. (§ 208-209)

* §204/(1) Odmítnou-li všichni věřitelé likvidační podstatu převzít, přechází likvidační podstata dnem zániku právnické osoby na stát; likvidátor to bez zbytečného odkladu oznámí orgánu příslušnému podle jiného zákona.

*** Likvidace po zjištění dosud neznámého majetku
(§§ 208-209 NOZ)**

*** PŘED VÝMAZEM Z VEŘ. REJSTŘÍKU § 208**

* Zjistí-li se ještě před výmazem právnické osoby z veřejného rejstříku její dosud neznámý majetek nebo objeví-li se potřeba jiných nezbytných opatření, likvidace neskončí a likvidátor tento majetek vypořádá nebo provede další nezbytná opatření. Po ukončení těchto jednání postupuje podle § 205 až 207; ustanovení § 170 se nepoužije.

*** PO VÝMAZU Z VEŘEJNÉHO REJSTŘÍKU § 209**

* (1) Zjistí-li se neznámý majetek právnické osoby po jejím výmazu z veřejného rejstříku nebo objeví-li se jiný zájem hodný právní ochrany, soud na návrh toho, kdo osvědčí právní zájem, zruší výmaz právnické osoby, rozhodne o její likvidaci a jmenuje likvidátora. Kdo vede veřejný rejstřík, do něho podle tohoto rozhodnutí запиše obnovení právnické osoby, skutečnost, že je v likvidaci a údaje o likvidátorovi. Od obnovení se na právnickou osobu hledí, jako by nikdy nezanikla.

* (2) Byla-li právnická osoba obnovena vzhledem k zjištění neznámého majetku, obnoví se neuspokojené pohledávky jejích věřitelů.
